

přirozeně, že známky nabyté jsou pravé, a má nárok ze správy, nebylo-li tomu tak (§§ 922, 932 obč. zák.). Nezáleží na tom, zda ten, kdo věc přenechává, o nedostatku věděl čili nic. Zaplatil-li žalobce známky po posudku znalcově, nelze z toho již důvodně vyvozovati, že se vzdal práva, uplatňovati vady známek (§ 929 obč. zák.). Že žalobní žádání nalézá oporu v § 932 obč. zák., dovodil správně již odvolací soud. Věc byla posouzena zcela správně, odůvodnění napadeného rozsudku odpovídá zákonu a odkazuje se jinak k němu.

Čís. 1315.

K pojmu vyšších služeb po rozumu § 1159 a) obč. zák.

Úvěr na ošacovací akci má povahu zápůjčky. Zaměstnanec, jehož služební poměr pominul jinak, než výslužbou, jest, vystupuje ze služby, povinen zaplatiti zbytek úvěru.

(Rozh. ze dne 29. listopadu 1921, Rv I 906/21.)

Žalobkyně byla přijata nádražním úřadem státní dráhy jako skladní dělnice a konala za služby i lehčí práce kancelářské. Dne 1. června 1921 dostala 7denní výpověď. Proti žalobě o zaplacení mzdy do konce srpna 1921 namítl žalovaný železniční crár jednak nedůvodnost žalobního nároku, jednak účtoval navzájem pohledávku 507 K 45 h, jež žalobkyně dlehovala z úvěru poskytnutého jí na ošacovací akci. **Procesní soud** prvního státního žalobu zamítl. Uznal sice za oprávněný žalobní nárok na mzdu za dobu od 7. do 11. června 1921, započítal však na tento nárok namítanou vyšší vzájemnou pohledávku. Po právní stránce uvedl v důvodech: Žalobkyně dle druhu své práce, dle denní své mzdy a dle toho, že pracovníci téže kategorie vystupovali nebo propouštěni byli bez výpovědi na hned, bezpečně mohla seznati, že děje se tak po právu dle ustanovení § 17 pracovního řádu, jež tedy jí známo býti muselo, třeba že straně žalované se nezdařil důkaz toho, že jí též sděleno bylo jejími představenými. Práce, které žalobkyně zastávala, konaly všechny osoby, za těchto podmínek přijaté, které začaly s prací hrubou, manuální a dle svých schopností a snaživosti přidělovány byly časem na různé práce lehčího druhu v kanceláři, z nichž však mohly býti bez udání důvodů zpět posílány na práce hrubší, manuální. Třebaže tedy žalobkyně skutečně konala po delší dobu lehčí práce kancelářské, nenastala tím změna právní povahy jejího pracovního poměru denního, jenž dle § 1159 obč. zák. vypovězen býti může oběma stranami každé chvíle pro den příští, protože zákon v takovém případě nečiní rozdílu mezi pracovníkem bez jakéhokoli odborného vzdělání a oním, jenž dle svého vzdělání by — za jiných poměrů — mohl činiti nárok na vřadění mezi pracovníky služeb druhu vyššího ve smyslu § 1159 a) obč. zák. Proto je pro rozhodnutí lhostejným, zdali práce, žalobkyní zastávané, patří do oboru služby podúředníka či zdali dokonce též úředníci je vykonávati mají. Účinnost její výpovědi, totiž zánik vzájemných nároků, nastala však vzhledem k tomu, že pracovní poměr žalobkyně přes 3 měsíce již trval, a že dle § 1159 obč. zák. týdenní výpověď nebyla dána v sobotu dne 4. června 1921, nýbrž dne 1. června 1921, teprve v sobotu dne 11. června 1921; tímto ustanovením

změněno bylo ustanovení § 17 prac. řádu, pročez je vlastně lhostejno, zdali byl tento řád žalobkyni znám a sdělen. Poněvadž jak není sporno, že žalobkyně po uplynutí výpovědi se do další práce nepřihlásila, má dle § 1162 b) obč. zák. nárok na denní mzdu až do 11. června 1921, včetně po 27 K 13 h, celkem 108 K 52 h a proto slušelo se v tomto směru uznati právem ve smyslu žaloby. Avšak ani tento peníz nemohl žalobkyni býti k výplatě přisouzen, protože dluhuje žalované straně z důvodu ošacovací akce nedoplatek mnohem větší 507 K 48 h, jehož splatnost nastala dnem skončení pracovního poměru žalobkyně, t. j. dnem 11. června 1921, poněvadž ustanovení ohledně splácení úvěru dle znění odběrné knížky platí jen pro zaměstnance s platem měsíčním, případný nedoplatek neboli dluh žalobkyně je splatným v tu dobu, kdy její denní pracovní poměr přestane, ježto se úvěr poskytuje výslovně proti srážce ze mzdy; kdyby byl správným opačný názor, buď by se musel nedoplatek odepsat nebo denní poměr pracovní proměnit v měsíční na tak dlouho, až by se dluh splatil měsíčními částkami po 33 K 33 h, jak to míní žalobkyně. Odvolací soud rozsudek potvrdil v podstatě z jeho důvodů.

N e j v y š š í s o u d nevyhovět dovolání mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Nesprávné právní posouzení shledává dovolatelka v tom, že odvolací soud rozhodl: 1. že ji nelze pokládati za osobu konající »vyšší služby«. 2. že přípustnost kompensace namítané vzájemné pohledávky byla schválena. a d 1. Zákon nepodává nikde výměru »vyšších služeb« a nutno proto rozeznávati mezi službami obyčejnými, osobami bez jakékoliv kvalifikace vykonávanými, a službami, jež jistou kvalifikaci už svou povahou vyžadují a předpokládají tedy zvláštní předběžné vzdělání, zkoušky a podl..., jež čini tu kterou osobu způsobilou, aby v jistém oboru samostatně pracovala, kterážto práce se zpravidla jeví v duševní činnosti a námaze. Práce tohoto druhu považovati jest za služby »vyšší«. Za takové služby však nelze míti služby, konané žalobkyní, i když byl jí dán titul »písařky«; vždyť byla přijata jako dělnice skladní a pak pověřena psaním složitých listů, razítkováním nákladních listů, vypravováním jich k pokladně, tedy úkony, jež zajisté nevyžadují zvláštního předběžného vzdělání, jež naopak jsou jen obyčejnými, lehkými a šablonovitými pracemi kancelářskými. Nemůže se tudíž žalobkyně dovolávati ustanovení § 1159 a) obč. zák., nýbrž jedině § 1159 obč. zák., jak právem soudy nižší, věc správně posuzující, také učinily. A d 2. Pokud jde o přípustnost kompensace, zabývaly se jí nižší soudy takovým způsobem, že netřeba k důvodům jejich nic více přičiňovati. Jen se zřetelem na vývody dovolání nutno podotknouti, že poskytnutý úvěr na ošacovací akci má právní povahu zápujčky a nikoliv, jak omylem dovolatelka uvádí, půjčky. Zápujčka ta byla však podmíněna trváním poměru zřízeneckého vůči státu a poskytnuta jen na dobu tu neb na dobu výslužby. Pominul-li právní poměr ten způsobem jiným, než výslužbou, tu samo sebou z účele úvěrové podpory té se podává, že osoba, úvěru požívající, pozbyla i výhod splátkových a že zbytek úvěru musí zaplatiti ihned po vystoupení ze služebního poměru, jelikož tu není více podmínek pro ponechání úvěru. To ostatně vyplývá i z § 1 nař. vlády ze dne 3. srpna 1920, čís. 469 sb. z. a n., jímž byla zří-

zena státní nákupna oděvních potřeb, jejíž účelem bylo získati tyto potřeby a přikázati je za peníze státním zaměstnancům, ať jsou v činné službě nebo ve výslužbě. Vzhledem k tomu nepadá pak také na váhu, že nebylo mezi žalobkyní a žalovaným erárem výslovně ujednáno, že jejím propuštěním z úřadu stal se celý nedoplatek splatným.

Čís. 1316.

Sudiště § 100 j. n. vztahuje se též k návrhu manžela, by druhý manžel byl podle § 13 c) rozluk. zák. vyzván k návratu do manželského společenství.

(Rozh. ze dne 29. listopadu 1921, Nd I 676/21.)

Nejvyšší soud zamítl návrh manželky, by podle § 28 j. n. určen byl tuzemský, místně příslušný soud pro právní věc, týkající se vyzvání jejího manžela dle § 13 c) zákona ze dne 22. května 1919, čís. 320 sb. z. a n., by se vrátil do společné domácnosti.

Důvody:

Navrhovatelka zamýšlí dle obsahu předloženého podání, vznést proti svému choti žalobu o rozluku manželství dle § 13 c) zákona ze dne 22. května 1919, čís. 320 sb. z. a n., a domáhá se určení místně příslušného soudu pro vyzvání dle tohoto zákonného ustanovení. Avšak podle článku I. a) vládního nařízení ze dne 27. června 1919, čís. 362 sb. z. a n., dlužný návrh na vyzvání druhého manžela, by se vrátil do manželského společenství, podati u soudu, příslušného provést spor o rozluku manželství; tímto soudem pak jest, jsou-li údaje navrhovatelčiny o domovské příslušnosti a o bydlišti manželů správné, podle prvního odstavce § 100 j. n. ve znění zákona ze dne 1. dubna 1921, čís. 161 sb. z. a n., zemský civilní soud v Praze. Na druhý odstavec tohoto § 100 navrhovatelka poukazuje mylně, neboť tento vztahuje se na žádosti o rozluku manželství a na žaloby jen tenkrát, když druhý manžel po sňatku zřekl se nebo pozbyl státního občanství československého. Není zde tedy podmínek § 28 j. n.

Čís. 1317.

Tím, že rozvedení manželé ujednali se na určitém výživném, na jehož výši měly býti pozdější změny majetkového stavu toho kterého manžela bez vlivu, odpoutal se nárok naň od majetkového stavu manželova.

K pojmu plnění a platiště.

Tím, že zavázaný — nejša úmluvou k tomu povinen — platil výživné v korunách československých — nevzal ještě na sebe závazek platiti i na dále v této měně.

(Rozh. ze dne 29. listopadu 1921, Rv II 83/21.)

Žalovaný zavázal se notářským spisem daným ve Vídni 26. října 1916 platiti žalobkyni výživné jejímu stavu přiměřené 3000 K, prvního každého měsíce na platebním místě, které mu bude udáno. Místo plnění ve spise